

Møtetidspunkt	22. september 2020 18:00 – 20:00
Møtested	Thorstadua og den gamle Skibladnerbrygga og Kulturhuset Banken
Møteleder	President Erik A Dahl
Antall m gjester og observatører	28
3 min	-
Hovedtema	Skibladner og skipsfarten på Mjøsa
Foredragsholder	Direktør Arne Julsrud Berg
Kort om foredraget	<p>Øyvind Pedersen presenterte foredragsholder direktør ved Mjøsmuseet Arne Julsrud Berg. Han fortalte at skipstrafikken på Mjøsa var grunnen til at Lillehammer ble by. Møtet var delt i to, først befarings utenfor Thorstadua og den GAMLE Skibladnerbrygga og senere i Kulturhuset Banken hvor båttrafikken og skipsfartsbyen Lillehammer var tema.</p> <p>Kjøpmann Thorstad bygde Thorstadua i 1857 på Kobberberget, en flott murbygning med 3 etasjer tilpasset dampskiptrafikken på Mjøsa. Senere kjøpte Thor Bergseng Thorstadua og brukte det til byggevarer. Den gule ekspedisjonen ble bygget i 1899.</p> <p>Riksantikvaren går inn for å frede Thorstadua, pakkhuset og bryggene rundt. Selv om Thorstadua er det best bevarte pakkhuset rundt Mjøsa fra denne tida, er det nødvendig med et stort rehabiliteringsarbeide. Det er gjort en hel del allerede og Julsrud Berg berømmet Berget Vel for enestående innsats. Malingen fra huset skal fjernes, mur rehabiliteres og teglsteintaket gjenoppbygges.</p> <p>Mjøsa var den store transportåren fra gammelt av. Å ro en båt går dobbelt så fort som å gå og veier var mangelvare. Julsrud Berg forteller om Viking-skip som er like store Gokstadskipet som var i bruk. I samarbeid med NTNU skal Mjøsmuseet skanne bunnen for om mulig finne sunkne skip. Tidligere søk har begrenset seg til 20 meter</p> <p>Føringsbåtene som var eid av storbønder rundt Mjøsa hadde firkantede seil og kunne kun seile medvinds. Det kunne ta svært lang tid å nå fram til Eidsvoll eller tilbake.</p> <p>Med Jernbane fram til Eidsvoll i 1854 og dampbåtenes storhetstid på midten av 1800-tallet var det 60 rutegående dampbåter. Flere båter ble bygget på verft langs Mjøsa blant annet på Lillehammer. Jernbarden ble bygget i 1841 etter initiativ fra ordfører Ludvig Wiese til tross for motstand ved å bygge en bår i jern. Hver av byene bygde båter med navn Lillehammer, Gjøvik og Hamar. Dronningen ble likevel Skibladner som ble bygget i 1854.</p> <p>Varetransporten var omfattende hvor salt var det store produktet fra sydlige strøk bla Torrevieja, Spania. Smør, ost og ikke minst sprit ble sendt inn til Kristiania. Det var 25 brennerier i Mjøsdistriktet fra 1843. Korn ble sendt begge veier, sørover i gode tider og nordover i dårlige. Tømmer ble fløtet og trukket med båter. Nikkel fra Espedalen ble skipet ut fra Kopperberget etter at metallet var fraktet ned med hest.</p> <p>Arne Julsrud Berg avsluttet med noen ord om Skibladners dårlige økonomi i denne Korona-tiden. Samtidig som Mjøsas hvite svane har gjennomgått</p>

	en omfattende investering / rehabiliteringsprosess har inntekten uteblitt i sommer. Aksjon mellom kommunene er i gang for å sikre driften mens riksantikvaren sørger for midler til reparasjoner. Oppfordring er å chartre båten, bli med i vennelaget eller kjøpe aksjer.
Referent	Finn Olsen
Neste møte	29. september kl 19:00 Håkons Hall
Neste referent	Anders Ole Hauglid